

KOMIASTI KITUUTTAEN

LAIHIALAIS-
POHJALAISIA
MURRERUNOJA

PIRKKO KASIMARKKA

KOMIASTI
KITUUTTAEN

*Laihiaalais-
pohjalaisia
murrerunoja*

Pirkko Kasimarkka

*Omistan tämän kirjan
lapsuuteni pohjalaiselle syntymäkylälleni,
joka lahjoitti minulle – **murtehen!***

© 2026 Pirkko Kasimarkka

Kansi: ©Tuija Sironen

Kustantaja: BoD · Books on Demand,

Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hamburi, Saksa

ISBN: 978-952-89-2148-6

Saatesanat

Jos Laihia sijaitsisi jossain muualla kuin Pohjanmaalla, kaikki olisi varmaan paljon vaatimattomampaa, mutta sijainnin näin ollen Laihia on aivan paras Laihia – kaikista kenties virtuaalitodellisuudessa olevista Laihioista... On siinä osattu, kun on yhdistetty uho ja nuukuus. On syntynyt jotakin aivan ainutlaatuista. On toimittu aivan oikein, kun nykyaikanakin on koetettu vaalia tätä ansaittua mainetta, tätä ”aineetonta kulttuuriperintöä” mm. perustamalla pitäjään Nuukuuren museo ja viettämällä vuotuisia kotiseutujuhlia.

Vuonna 2026 Laihia vietti 450-vuotisjuhlia. Kuljettu taipale kannattaa huomioida.

Näiden runojen kieli on sitä murretta, jota kotikylässäni puhuttiin viime vuosisadan puolivälissä. Kysymyksessä ei siis ole aito vanhanajan pohjalaismurre siinä mitassa kuin sitä murreteokselta odottaa. Toisaalta viimeisten vuosikymmenien runokielessä voi ottaa enemmän vapauksia; olen mm. korjannut joitakin ilmaisuja enemmän yleiskielen suhteen siitä syystä, että sisältö avautuisi paremmin myös muille kuin pohjanmaan murretta osaaville.

Näitä runoja kirjoittaessani kirkastui käsitys siitä, mikä kulttuurinen kansallisaarre laihialaisuus on. Siinä yhdistyy ainakin äärimmilleen viety taloudellinen

tarkkuus eli nuukuus, sekä uho ja ”itte-minäisyys”. Laihialainen on siis viime kädessä hybridi eli mukana on laajempi pohjalais-komponentti. Tämä tuo tietysti aitoa piittaamattomuutta – siihen mitä muut ajattelevat – siinä määrin, että nämä asiat voivat aiheuttaa muissa suurta hilpeyttä. ***Moon justihin sellaanen kun moon!*** Laihialaisuus on parhaimmillaan kotoisaa ”kuittailua” ja hymyä ja huumoria, josta on hyvä ammentaa myös muille. Tässä ristiriitojen maailmassa sillä on tärkeä merkitys. Näihin runoihin on sisäänrakennettuna myös itselleen nauramisen kyky. – Toivoakseni.

Laihialainen omaleimaisuus tulee vahvana esiin myös siinä, että aina on osattu kierrättää, harjoittaa vaihdantataloutta ja oltu osa kestävästä kehitystä. Toisaalta on tunnettu tervettä epäilyä niin sanottua edistystä kohtaan. Kaikkeen otetaan ensin juurevaa itsepäisyyttä ja etäisyyttä, ja mielipiteet voivat olla värikkäitäkin.

Laihialaisuus on myös paikka paikoin mahdotonta, paradoksaalista ja yliampuvaa. – Tai ainakin nämä runot ovat.

Ja kuten vanha filosofi toteaa ”ajattelen, olen olemassa” – Laihialla se kuuluu sanoa ”nuukaalen, moon olemas”. Näin syvälle käyvää se on, on kysymys elämästä ja kuolemasta. Tai sinne päin.

Pirkanmaalla 15.7.2026
Pirkko Kasimarkka

*JOSTAKI MEIRÄNKI
ON TÄYTYNNY TULLA*

Pohojanlaharesta perääsin

Aikoonansa
me oomma jostaki tullu.
Pohojanlahren syvyyksistä;
meren peräytyes
ja maan noustes,

soon ytimes ja keeniis
viäläkin
tua kohuaminen ja
nouseminen

ja framilla olo.

Ja kyllä sen meistä näköö,
jos niskat kestää
ylähäppäin kattua.

* * *

Ja viäläkin noustes
maa hilijaksensa kohisoo, kohuaa
ja pöyhistelöö

Tulooko aika,
jotta merenpohjaa
viälä rusinapellooksi

kylyvetähän.

Ja kun ilimasto oikeen kuumenoo,
laitetahan kaffipensahakki
omasta takaa.

Mutta merenpohojan maaoykeuksista
ei ikänä tuu olemahan sopua,
saarahan lisähyäty
- päästähän tappelemahan.

Saarahan teherä mitä osatahan:
Eli häjyyllähän,
lyärähän haanskaa ketohon,
uhiitellahan, reklamoorahan
Ja juaksutetahan nimismiähiä.

Eipä niillä sitte vatta kasva.

Läntisessä Suomessa Laihialla on aina osattu elää kitkutellen ja nuukasti. Tätä on jalostettu vuosisadasta toiseen. Lopulta on päästy Unescon aineettoman kulttuuriperinnön kansalliselle listalle. Upea saavutus!

Tämä kirja on murrerunoteos, joka laihialaisuuden lisäksi käsittelee maakunta-aihetta myös laajemminkin – eli sitä pohjalaisuutta. Asiaa lähestytään huumorin keinoin. Huumorihan on maailmassa lähes ainoa asia, jota ei tarvitse säästellä.

Laihia täytti 450 vuotta.
Maailma onnittelee!

9 789528 921486